

USNESENÍ

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Dany Mazákové a soudkyň JUDr. Miluše Krejzlíkové a Mgr. Magdalény Šedivé, LL.M., ve věci

žalobce: **Finanční úřad pro Jihomoravský kraj**, IČO 7208004
sídlem náměstí Svobody 4, 602 00 Brno
Územní pracoviště Brno II
sídlem Cejl 44/113, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **SD slévárny s.r.o.**, IČO 29225612
sídlem Tuřanka 1521/92b, 627 00 Brno
zastoupený advokátem JUDr. Petrem Matějkou
sídlem Lidická 23b, 602 00 Brno

o neúčinnost kupní smlouvy

o odvolání žalovaného proti rozsudku Okresního soudu v Rychnově nad Kněžnou ze dne 2. 12. 2019 č. j. 7 C 284/2018-309

takto:

Rozsudek okresního soudu se **v napadených výrocích I, III a IV zrušuje** a věc se okresnímu soudu **vrací** k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Okresní soud rozhodl, že žalovaný je povinen strpět exekuci na pozemek parc. č. st. ■■■, jehož součástí je stavba ■■■■ čp. ■■ - výrobná, pozemek parc. č. st. ■■■, jehož součástí je stavba ■■■■ čp. ■■ - prům. objekt, pozemek parc. č. st. ■■■, jehož součástí je stavba bez čp./č.e. – prům. objekt, pozemek parc. č. st. ■■■, jehož součástí je stavba bez čp./č.e. – prům. objekt, pozemek parc. č. st. ■■■, jehož součástí je stavba bez čp./č.e. – prům. objekt, pozemek parc. č. st. ■■■, jehož součástí je stavba bez čp./č.e. – jiná st. a pozemky parc. č. ■■■■ a ■■■■, vše zapsané na listu vlastnictví č. ■■ pro obec a k. ú. ■■■■, a to pro uspokojení pohledávek:

- 1 167 741 Kč, přiznané žalobci dodatečným platebním výměrem vydaným Finančním úřadem pro Královéhradecký kraj, Územní pracoviště v ■■■■ dne 27. 10. 2017 pod č. j. 1813384/17/2712-50521-603000 ve spojení s rozhodnutím Odvolacího finančního ředitelství v Brně ze dne 25. 3. 2019 pod č. j. 12089/19/5300-22443-702189;
- 1 160 820 Kč, přiznané žalobci dodatečným platebním výměrem vydaným Finančním úřadem pro Královéhradecký kraj, Územní pracoviště v ■■■■ dne 27. 10. 2017 pod č. j. 1813387/17/2712-50521-603000 ve spojení s rozhodnutím Odvolacího finančního ředitelství v Brně ze dne 25. 3. 2019 pod č. j. 12089/19/5300-22443-702189;
- 867 087 Kč, přiznané žalobci dodatečným platebním výměrem vydaným Finančním úřadem pro Královéhradecký kraj, Územní pracoviště v ■■■■ dne 27. 10. 2017 pod č. j. 1813389/17/2712-50521-603000 ve spojení s rozhodnutím

- Odvolačoho finančního ředitelství v Brně ze dne 25. 3. 2019 pod č. j. 12089/19/5300-22443-702189;
- 854 821 Kč, přiznané žalobci dodatečným platebním výměrem vydaným Finančním úřadem pro Královéhradecký kraj, Územní pracoviště v [REDAKCE] dne 27. 10. 2017 pod č. j. 181390/17/2712-50521-603000 ve spojení s rozhodnutím Odvolacího finančního ředitelství v Brně ze dne 25. 3. 2019 pod č. j. 12089/19/5300-22443-702189;
 - 1 245 897 Kč, přiznané žalobci dodatečným platebním výměrem vydaným Finančním úřadem pro Královéhradecký kraj, Územní pracoviště v [REDAKCE] dne 27. 10. 2017 pod č. j. 1813391/17/2712-50521-603000 ve spojení s rozhodnutím Odvolacího finančního ředitelství v Brně ze dne 25. 3. 2019 pod č. j. 12089/19/5300-22443-702189;
 - 403 200 Kč, přiznané žalobci dodatečným platebním výměrem vydaným Finančním úřadem pro Královéhradecký kraj, Územní pracoviště v [REDAKCE] dne 27. 10. 2017 pod č. j. 1813392/17/2712-50521-603000 ve spojení s rozhodnutím Odvolacího finančního ředitelství v Brně ze dne 25. 3. 2019 pod č. j. 12088/19/5300-22443-702189;
 - 1 640 811 Kč, přiznané žalobci dodatečným platebním výměrem vydaným Finančním úřadem pro Královéhradecký kraj, Územní pracoviště v [REDAKCE] dne 27. 10. 2017 pod č. j. 1813394/17/2712-50521-603000 ve spojení s rozhodnutím Odvolacího finančního ředitelství v Brně ze dne 25. 3. 2019 pod č. j. 12089/19/5300-22443-702189 a
 - 86 441 Kč, přiznané žalobci dodatečným platebním výměrem vydaným Finančním úřadem pro Královéhradecký kraj, Územní pracoviště v [REDAKCE] dne 3. 1. 2018 pod č. j. 908/18/2712-50521-603000 (výrok I).

Současně zamítl žalobu v části, že žalovaný je povinen strpět exekuci na výše uvedených nemovitostech pro pohledávku 36 324 Kč dle dodatečného platebního výměru vydaného Finančním úřadem pro Královéhradecký kraj, Územní pracoviště v [REDAKCE] dne 23. 12. 2016, č. j. 1981134/16/2712-50521-603000 (výrok II), žalobci přiznal náhradu nákladů řízení 900 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok III) a rozhodl o povinnosti žalovaného uhradit 2 000 Kč na účet Okresního soudu v Rychnově nad Kněžnou, rovněž do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok IV).

Okresní soud v odůvodnění napadeného rozsudku uvedl, že žalobce v řízení prokázal, že má vůči dlužníkovi (společnost SD správní s.r.o., IČO 275 26 810) vykonatelná rozhodnutí – tj. platební výměry uvedené ve výroku I rozhodnutí (kromě dodatečného platebního výměru č. j. 1981134/16/2712-50521-603000 na částku 36 321 Kč), ukládající dlužníkovi povinnost zaplatit žalobci na dani z přidané hodnoty celkem 6 116 983 Kč, na penále 1 223 394 Kč a na úrocích z prodlení 86 441 Kč. Tyto dodatečné platební výměry se staly vykonatelnými 13. 4. 2019 a 8. 2. 2018. Dlužník uzavřel 6. 10. 2017 se žalovaným kupní smlouvu, na základě které na žalovaného převedl vlastnické právo k nemovitostem v obci a k. ú. [REDAKCE] a žalovaný se zavázal zaplatit prodávajícímu do 14 dnů od uzavření smlouvy, tj. do 20. 10. 2017, kupní cenu 2 900 000 Kč. Tímto jednáním dlužník zkrátil uspokojení vykonatelné pohledávky žalobce coby věřitele. Navíc dne 26. 3. 2018 a 11. 7. 2018 uzavřel dlužník se žalovaným další dvě kupní smlouvy, na základě kterých na žalovaného převedl vlastnické právo k nemovitostem ve [REDAKCE] a [REDAKCE]. Nyní dlužník žádné jiné nemovitosti nevlastní, nemá žádný jiný majetek, ze kterého by se žalobce mohl uspokojit. Žalovaný namítal, že dlužníkovi zaplatil za převáděné nemovitosti adekvátní kupní cenu. Skutečnost, že dlužníkovi (prodávajícímu) zaplatil kupní cenu, žalovaný podle okresního soudu dostatečně neprokázal. Z bankovních výpisů bylo zjištěno, že žalovaný na jakousi kupní smlouvu dlužníkovi v období od 28. 2. 2018 do 28. 3. 2018 poukázal celkem 2 970 000 Kč. Tato částka neodpovídá sjednané kupní ceně ve smlouvě uzavřené dne 6. 10. 2017,

kteřá měla být dlužníkovi uhrazena do 20. 10. 2017. Dlužník navíc se žalovaným uzavřel další kupní smlouvu 26. 3. 2018, kde si účastníci sjednali splatnost kupní ceny také do 14 dnů od uzavření kupní smlouvy, takže není jisté, na jakou pohledávku dlužníka žalovaný vlastně plnil, zda na kupní smlouvu uzavřenou dne 6. 10. 2017, když by podle předložených výpisů bylo plněno až 4 měsíce po splatnosti této kupní ceny, nebo na později uzavřenou kupní smlouvu. Okresní soud uzavřel, že předmětné právní jednání dlužník učinil ve prospěch žalovaného coby osoby blízké ve smyslu ustanovení § 22 odst. 2 o. z., neboť z veřejného rejstříku vyplývá, že dlužník byl do 17. 8. 2017 většinovým společníkem žalovaného, čímž žalovaného coby právnickou osobu podstatně ovlivňoval jako její člen. Dlužník i žalovaný věděli o zahájení daňové kontroly dlužníka dne 21. 4. 2015, seznámili se se zprávou o daňové kontrole dne 20. 12. 2016, byl jim znám i dodatečný platební výměr vydaný 23. 12. 2016, č. j. 1981134/16/2712-50521-603000. Protože byly splněny podmínky ustanovení § 589 a 590 odst. 1 písm. c) o. z., tak okresní soud žalobě vyhověl ohledně všech vykonatelných rozhodnutí žalobce (kromě dodatečného platebního výměru ze dne 23. 12. 2016, č. j. 1981134/16/2712-50521-603000, jehož vykonatelnost soudu doložena nebyla a který byl uhrazen). Okresní soud uložil žalovanému povinnost strpět pro shora uvedené vykonatelné pohledávky exekuci na nemovitosti zapsané na listu vlastnictví č. ■ pro obec a katastrální území ■.

Proti tomu podal žalovaný odvolání do výroků I, III a IV rozsudku. Namítal, že okresní soud uzavřel, že žalovaný dostatečně neprokázal úhradu adekvátní kupní ceny. Žalovaný k uvedenému navrhol výsledk ■ a ■, ale okresní soud tyto výsledky neprovedl, pouze jejich provedení bez odůvodnění zamítl. Poukázal na to, že zaplacení adekvátní kupní ceny bylo prokázáno výpisy z bankovních účtů, když dlužníkovi zaplatil 2 970 000 Kč. Skutečnost, že bylo zaplaceno o 70 000 Kč více, odpovídá tomu, že byly tyto prostředky částečně určeny na úhradu jiného závazku – tj. na zaplacení kupní ceny za nemovitost v k. ú. ■. Žalovaný uznal, že byla kupní cena hrazena až po splatnosti, ale pokud měl soud prvního stupně nějaké pochybnosti o tom, zda byla za převod nemovitostí uhrazena adekvátní cena, měl provést další důkazy navržené žalovaným, čímž by byly pochybnosti zcela rozptýleny. Jestliže měl okresní soud pochybnosti o nedostatečnosti provedených důkazů, měl žalovaného poučit ve smyslu § 118a o. s. ř. o tom, že nenavrhnul všechny důkazy potřebné k prokázání úhrady kupní ceny. I přesto se žalovaný domnívá, že prokázal zaplacení adekvátní ceny a soud prvního stupně nezjistil skutkový stav úplně a správně. Žalovaný dále namítal, že okresní soud chyboval v posouzení otázky osob blízkých podle § 22 odst. 2 o. z. Pouze samotná skutečnost, že jednatel obchodní společnosti je příbuzným v řadě přímé vůči jiné fyzické osobě, nemůže znamenat, že jsou osobami blízkými a poukázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 26. 11. 2013 sp. zn. 29 Cdo 1212/2012, ze dne 16. 4. 2015 sp. zn. 29 ICdo 80/2014, ze dne 29. 7. 2019 sp. zn. 29 ICdo 120/2017. Závěr soudu prvního stupně, že jde o osoby blízké, jen z důvodu příbuzenského poměru statutárních orgánů těchto dvou právnických osob nemůže obstát a o osoby blízké se nejedná. V důsledku chybného závěru o osobách blízkých soud prvního stupně žalovaného nezákonně zatížil důkazním břemenem, což mělo vliv na zjištění skutkových okolností. Správně to měl být totiž žalobce, kdo měl podle § 590 odst. 1 o. z. prokazovat, že žalovaný o údajných zkracujících úmyslech dlužníka věděl. Závěrem žalovaný doplnil, že nevěděl o zahájení daňové kontroly. Proto navrhnul změnit rozsudek soudu prvního stupně a žalobu zamítnout.

Žalobce se k podanému odvolání nevyjádřil.

Po zjištění, že odvolání bylo podáno oprávněnou osobou (§ 201 o. s. ř.), v zákonné lhůtě (§ 204 odst. 1 o. s. ř.) a že je přípustné (a contr. § 202 o. s. ř.), přezkoumal odvolací soud napadený rozsudek a shledal, že odvolání žalovaného je důvodné.

Na projednávanou věc je třeba aplikovat zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „o. z.“) podle § 3028 odst. 1 o. z., když k namítanému zkrácení věřitele mělo dojít 6. 10. 2017.

Podle § 589 odst. 1 a 2 o. z. zkracuje-li právní jednání dlužníka uspokojení vykonatelné pohledávky věřitele, má věřitel právo domáhat se, aby soud určil, že právní jednání dlužníka není vůči věřiteli právně účinné. Toto právo má věřitel i tehdy, je-li právo třetí osoby již vykonatelné, anebo bylo-li již uspokojeno. Neúčinnost právního jednání dlužníka se zakládá rozhodnutím soudu o žalobě věřitele, kterou bylo odporováno právnímu jednání dlužníka (odpůrcí žaloba).

Podle § 589 o. z. věřitel se může dovolat neúčinnosti právního jednání.

Podle § 590 odst. 1 věřitel se může dovolat neúčinnosti právního jednání,

- a) které dlužník učinil v posledních pěti letech v úmyslu zkrátit své věřitele, byl-li takový úmysl druhé straně znám,
- b) kterým dlužník v posledních dvou letech zkrátil své věřitele, musel-li být druhé straně znám dlužníkův úmysl věřitele zkrátit, nebo
- c) kterým byl věřitel zkrácen a k němuž v posledních dvou letech došlo mezi dlužníkem a osobou jemu blízkou nebo které dlužník učinil ve prospěch takové osoby, ledaže druhé straně v době, kdy se právní jednání stalo, dlužníkův úmysl zkrátit věřitele znám nebyl a ani znám být nemusel.

(2) Věřitel se může dovolat neúčinnosti kupní nebo směnné smlouvy uzavřené v posledním roce, musela-li druhá strana poznat v dlužníkově jednání mrhání majetkem, kterým je dlužníkův věřitel zkracován.

V projednávané věci je namítána relativní neúčinnost právního jednání dlužníka, kterým měl být věřitel zkrácen na možnosti vymoci svoji pohledávku. Právě institut relativní neúčinnosti má chránit věřitele před právním jednáním dlužníka, kterým by docházelo ke zkrácení možnosti věřitele domoci se svého nároku na dlužníkově. Podle § 589 o. z. má věřitel oprávnění dovolat se relativní neúčinnosti právního jednání dlužníka snižující možnost uspokojení, pokud má věřitel vykonatelnou pohledávku. Ze spisu vyplývá, že žalobce ke dni podání žaloby (25. 9. 2018) nesplňoval částečně podmínku vykonatelné pohledávky, ale většina jeho pohledávek v průběhu řízení dospěla a 13. 4. 2019 stala se vykonatelnými (č. l. 263 – 275). V době rozhodování okresního soudu již byla základní podmínka vykonatelnosti pohledávek splněna a tento počáteční nedostatek byl v průběhu řízení zhojen.

Podle § 590 o. z. se může žalovaný dovolat relativní neúčinnosti právního jednání, pokud jeho dlužník učiní zkracující úkon. Je třeba konstatovat, že ne každé jednání nebo zmenšení majetku dlužníka musí mít charakter zkracujícího jednání. Ke zkrácení uspokojení vymahatelné pohledávky věřitele nemůže dojít, pokud se např. zmenší majetek dlužníka, avšak vlastní-li dlužník, navzdory relativně neúčinnému právnímu jednání, takový majetek, který sám o sobě postačuje k tomu, aby se z něho věřitel uspokojil (srov. obdobně rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 8. 2011, sp. zn. 30 Cdo 4254/2010). Stejně tak se nejedná o zkracující úkon, obdržel-li dlužník za převedené věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty od nabyvatele skutečně (reálně) jejich obvyklou cenu nebo mu za ně byla jinak poskytnuta přiměřená (rovnocenná) náhrada (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 12. 6. 2008 sp. zn. 21 Cdo 4333/2007, uveřejněný pod č. 30 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, roč. 2009). Naopak, za zkracující je považován právní úkon, kdy dlužník, který nemá jiný majetek postačující k uspokojení svých věřitelů, jako prodávající uzavřel se svým věřitelem jako kupujícím kupní smlouvu, ve které došlo k započtení kupní ceny proti pohledávce kupujícího, čímž se v době účinnosti kupní smlouvy dlužníku za prodaný majetek nedostalo žádného skutečného (reálného) protiplnění, z něž by mohli dlužníkovi věřitelé uspokojit své pohledávky (srov. též rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 4. 2010 sp. zn. 29 Cdo 4886/2007, který byl uveřejněn pod č. 10 v časopise Soudní judikatura, roč. 2011). S ohledem na závěry výše citované judikatury vyplývá, že pokud měl být zkracující úkon dlužníka učiněn jako úplatné jednání, musí být prokázáno, že dlužník obdržel finanční

plnění a že takové finanční plnění bylo v ceně obvyklé, popř. zda měl dostatečný zbývající majetek k uspokojení pohledávky věřitele.

Žalovaný se v průběhu řízení bránil tím, že sice koupil výše uvedené nemovitosti v k. ú. [REDACTED] na základě kupní smlouvy ze dne 6. 10. 2017, ale současně zaplatil kupní cenu. K tomuto tvrzení doložil výpis z bankovního účtu, ze kterého vyplývá, že z bankovního účtu č. [REDACTED] byly zaslány na účet č. [REDACTED] platby - dne 28. 2. 2018 částka 1 000 000 Kč jako úhrada kupní smlouvy, 320 000 Kč dne 7. 3. 2018 - úhrada K.S., 500 000 Kč dne 15. 3. 2018, 450 000 Kč dne 20. 3. 2018 - úhrada K.S. a 700 000 Kč dne 28. 3. 2018 - kupní smlouva, celkem tedy 2 970 000 Kč. Okresní soud z tohoto zjištění dovodil, že 2 970 000 Kč neodpovídá sjednané kupní ceně (2 900 000 Kč) za prodané pozemky, neboť ji převyšuje a byla zaplacená až po dohodnuté době splatnosti. Není tedy zřejmé, na jakou pohledávku žalovaný vůbec platil a poté okresní soud uzavřel, že žalovaný neprokázal, že tato částka byla skutečně kupní cenou uhrazenou za nemovitosti zakoupené dne 6. 10. 2017. V tomto ohledu je třeba přisvědčit námitkám žalovaného, že nebyl ze strany okresního soudu řádně poučen. Jestliže soud prvního stupně měl za to, že předložené výpisy z bankovního účtu neprokazují uhrazení kupní ceny, měl žalovaného v tomto směru poučit a umožnit mu označit další důkazy (§ 118a odst. 3 o. s. ř.). Pokud okresní soud žalovaného nepoučil, není možné, aby současně rozhodl o tom, že žalovaný neunesl důkazní břemeno k tvrzení, že kupní cenu zaplatil. Tímto postupem okresní soud zkrátil žalovaného na jeho procesních právech a dopustil se vady řízení, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 7. 2007 sp. zn. 32 Odo 807/2006). To navíc za situace, kdy zamítl návrh na provedení výslechů [REDACTED] a [REDACTED] bez jakéhokoli zdůvodnění, kdy takový postup zatěžuje řízení nepřezkoumatelností (srov. nález Ústavního soudu ze dne 2. 3. 2011 sp. zn. I. ÚS 3067/10).

Současně ze spisu vyplývá, že žalovaný a dlužník uzavřeli ještě další dvě kupní smlouvy (26. 3. 2018 a 11. 7. 2018). Pokud tedy okresní soud uzavřel, že žalovaný uhradil „nějakou“ kupní cenu, která byla vyšší a není zřejmé, co vlastně žalovaný platil, tak se měl zabývat i dalšími okolnostmi, tj. zda „přeplatek“ na kupní ceně není pouze platbou na další kupní smlouvu. Takovou možnost okresní soud vůbec nezkontroloval. Závěry okresního soudu jsou nelogické i v tom směru, že uvádí, že *“nějaká kupní cena byla zaplacená“*, přičemž ani sám žalobce v řízení před okresním soudem nespороval, že tvrzené a prokázané převody z účtu byly plněním na v pořadí první uzavřenou kupní smlouvu a netvrdil, že titulem pro plnění, které bylo uskutečněno v časové návaznosti na okamžik uzavření kupní smlouvy a krátce po marném uplynutí lhůty pro plnění, byl jiný právní důvod. Odvolací námitky žalovaného o nesprávném postupu okresního soudu ohledně chybějícího poučení a následného vyhovění žalobě pro neunesení důkazního břemene jsou proto důvodné a závěry uvedené v rozsudku okresního soudu jsou nepřezkoumatelné.

K tomu je třeba doplnit, že okresní soud se nezabýval skutečností, zda byla kupní cena za prodané nemovitosti adekvátní či nikoli (zda se jedná o cenu „obvyklou“). Jelikož se v dané věci jedná o úplatné právní jednání, měl soud určit obvyklou cenu převáděného majetku ke dni vkladu nemovitostí do katastru nemovitostí (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 6. 2012 sp. zn. 21 Cdo 2975/2011), aby mohl posoudit, zda převodem došlo či nikoli ke zkrácení věřitele. Okresní soud obvyklou cenu převáděných nemovitostí ze dne 6. 10. 2017 nezkontroloval. Nadto je třeba posoudit, zda tato v pořadí první kupní smlouva měla charakter zkracujícího úkonu za situace, kdy k 6. 10. 2017 měl žalovaný stále další, jiný nemovitý majetek (který prodal až dne 26. 3. 2018 a 11. 7. 2018). V případě, že by zbývající majetek byl v dostatečné hodnotě a věřitel se z něho mohl úplně uspokojit, tak by se o zkracující právní jednání dlužníka nejednalo. Okresní soud se tak měl zabývat i výší zůstatkového majetku dlužníka ke dni 6. 10. 2017 (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 4. 2015 sp. zn. 21 Cdo 4987/2014).

Při posouzení otázky osoby blízké okresní soud poukázal na ustanovení § 22 odst. 2 o. z. Občanský zákoník obecně nepřipouští, aby právnická osoba byla osobou blízkou, ale tam, kde zákon stanoví k ochraně třetích osob zvláštní podmínky, se vztahuje toto ustanovení i na právnickou osobu a osoby, které k ní mají určitý (zákonem stanovený) vztah. Zvláštní podmínky stanoví občanský zákoník právě např. v § 590 o. z. Proto okresní soud správně zkoumal, zda žalovaný je osobou blízkou dlužníkovi. Za určitých okolností judikatura připouští, že k fyzické osobě může být osobou blízkou i právnická osoba (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 1. 8. 2002 sp. zn. 21 Cdo 2192/2001). Nelze ale souhlasit se závěry okresního soudu týkající se osoby blízké uvedené v bodě 12 odůvodnění rozsudku. Okresní soud zde uvedl, že „*dlužník byl do 17. 8. 2017 většinovým společníkem žalovaného, čímž podstatně žalovaného coby právnickou osobu ovlivňoval jako její člen a jak dlužník, tak žalovaný věděli o zahájení daňové kontroly*“. Z výpisu z obchodního rejstříku vyplývá, že dlužník (SD správní, s. r. o.) byl 90% společníkem žalovaného (SD slévárny s. r. o.) od 2. 7. 2015 až do 17. 8. 2017. Zkracující úkon měl být učiněn 6. 10. 2017, tedy až poté, co dlužník přestal být většinovým vlastníkem žalovaného. Tudíž závěry okresního soudu o tom, že žalovaný byl většinovým společníkem dlužníka, ale pouze do 17. 8. 2017, jsou pro danou věc irelevantní, když v době zkracujícího právního jednání nebyl dlužník společníkem žalovaného již skoro dva měsíce. Pro posouzení, zda zkracující právní jednání činila osoba blízká, je přitom třeba vycházet ze vztahů v době, kdy mělo být zkracující jednání učiněno. Rozhodující je okamžik, kdy nastaly jeho právní účinky a projev vůle dlužníka skutečně vyvolal právní následky, které vedou ke zkrácení věřitele (srov. obdobně rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 7. 2019 sp. zn. 29 ICdo 120/2017).

Žalobce sice upozorňoval na provázanost žalovaného a dlužníka, když dlužník byl v předchozí době většinovým společníkem žalovaného, ale dále v žalobě uváděl, že jednatel dlužníka a jednatel žalovaného jsou i v příbuzenském vztahu otec – syn. Otázkou rodinného vztahu se však okresní soud již nezabýval a nikterak ji ve svém rozhodnutí nehodnotil. Proto je třeba, aby se okresní soud zabýval také touto námitkou žalobce. V tomto směru odvolací soud upozorňuje na rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 16. 4. 2015 sp. zn. 29 ICdo 80/2014 (ze kterého vyplývá, že okolnost, že právnická osoba na straně jedné a fyzická osoba na straně druhé mají společnou osobu blízkou, z nich ještě pokaždé nedělá osoby, jež jsou si navzájem blízké), který by mohl být pro okresní soud vodítkem.

Pokud i po zvážení vztahu mezi dlužníkem a věřitelem nebude možné dospět k závěru, že se v daném případě jedná o osoby blízké, nelze postupovat ve smyslu § 590 odst. 1 písm. c) o. z., ale bude třeba se i nadále zabývat tím, zda byly naplněny podmínky podle § 590 odst. 1 písm. a) a písm. b) o. z. a z toho hlediska vést dokazování a dát stranám příslušné poučení.

Ze všech výše uvedených důvodů odvolací soud dospěl k závěru, že rozsudek okresního soudu je nepřezkoumatelný, když rozsudek okresního soudu není dostatečně odůvodněn (§ 205 odst. 2 písm. c/ o. s. ř.) a současně v řízení došlo k podstatným vadám, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci samé, když žalovaný nebyl řádně poučen ve smyslu § 118 odst. 3 o. s. ř. (§ 205 odst. 2 písm. a/ o. s. ř.). Proto odvolacímu soudu nezbylo, než rozsudek okresního soudu v napadených výrocích I, III a IV zrušit a věc vrátit okresnímu soudu k dalšímu řízení podle § 219a odst. 1 písm. b) o. s. ř.

V dalším řízení se bude okresní soud zabývat opětovně otázkou, zda se ze strany žalovaného jednalo skutečně o zkracující právní úkon, zda byly kupní ceny zaplacený a jaká byla obvyklá cena prodaných nemovitostí ve smyslu výše citované judikatury Nejvyššího soudu a konečně posoudí, zda se jednalo v projednávané věci o osoby blízké či nikoli.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné.

Hradec Králové 18. června 2020

JUDr. Dana Mazáková v. r.
předsedkyně senátu